

Handlingsprogram 2019 - 2022

Moderaterna i Härryda

LIKA FÖR ALLA
RÄTTIGHETER SKYLDIGHETER MÖJLIGHETER

nya
m
MODERATERNA

Valet 2018 är ett val där värderingar kommer att stå i fokus.

Valet 2018 är ett val där värderingar kommer att stå i fokus.

Det är ett val där vi ska visa vad vi står för och vad vi går för. Vi ska skapa hoppfullhet om Sveriges utveckling, som bygger på att vi har värderingarna och förslagen som krävs för att stoppa framväxten av parallellsamhällen och skapa ett Sverige som håller ihop.

Sverige är ett fantastiskt land, men med stora problem som måste lösas för att inte få allvarliga konsekvenser för enskilda individer och samhället i stort. Därför går vi till val med konkreta lösningar och förslag på reformer, nära människors verklighet, som visar att vi är redo att ta ansvar för ekonomin, stärka arbetslinjen med jobb- och integrationsreformer, återupprätta lag och ordning och trygga välfärdens kärnverksamheter. Vår ambition är att engagera dem som länge trott på oss, samtidigt som vi ska vinna nya och nygamla väljare - genom att visa att vi är ansvarstagande, kompetenta och framtidsinriktade. Och att vi tror på Sverige.

Nu kör vi - ända in i kaklet!

Vår berättelse - för ett Sverige som håller ihop

Det finns ett Sverige som toppar alla listor. Ett Sverige där ekonomin går som tåget och miljontals människor kliver upp och går till jobbet varje dag. Som tävlar i entreprenörskap med Silicon Valley. Där förskolor låter alla barn få en bra start i livet. Ett Sverige som är världens bästa land att vara flicka i.

Men det finns också ett Sverige där flickor inte får lära sig att simma. Där bibliotek stänger för att inredning och böcker förstörts. Där ambulanser behöver polisescort. Där bara män vågar sig ut på joggingtur om kvällarna. Där bidragsberoendet går i arv.

Båda bilderna av Sverige är sanna – samtidigt. Och båda bilderna ställer krav på politiken. Vi behöver mer av allt det som är bra – men det som inte fungerar kräver mod att göra om och göra rätt. Den viktigaste uppgiften nu är att skapa ett Sverige. Ett Sverige som håller ihop. Där alla kan lita på att lagen är lika för alla och där välfärden är stark när vi behöver den.

I grund och botten är det här en fråga om rättvisa. Om vi inte accepterar ”beskyddarverksamhet” och klanvälde i välbärgade områden ska vi inte göra det i miljonprogramsområden heller. Ingen ska behöva oroa sig över om man kommer att få vård i tid. Det ska alltid löna sig att arbeta, och göra rätt för sig. Skolan ska prioritera kunskap, så att alla barn får sin egen chans att bygga en bra framtid. Både pojkar och flickor ska vara välkomna i badhusen, samtidigt. Och alla ska lära sig svenska, eftersom språket är biljetten till det Sverige som går som tåget.

Att rätta till det som blivit fel kommer inte att gå över en natt. Men vi har en bestämd idé om vad Sverige borde vara. Och konkreta förslag för hur vi ska komma dit. Sverige ska vara ett land för hoppfulla. Ett land präglat av företagsamhet, jämlikhet och social rörlighet, där du av egen kraft - men också med andras hjälp - kan ta dig nästan hur långt som helst. Ett land med frihet att välja sitt liv och med all den mångfald som den friheten skapar.

I Sverige ska vi inte ha ”vi” och ”dom”. Här gäller friheten, lagarna och arbetslinjen alla, utan hänsyn till klan, klass eller kön. Inga undantag, ingen utanför, ingen bortglömd.

Rättigheter, skyldigheter, möjligheter.

Lika för alla.

Ett växande Härryda – Med medborgarna i fokus

När vi möter människor säger de flesta att Härryda är en bra kommun att bo, arbeta och leva i. Och nästan alla vi möter, säger att de trivs i just den orten eller på den platsen där de bor. Genom att vi låter alla orter utvecklas utifrån de egna förutsättningarna och karaktär får vi en bra samhällsutveckling i hela Härryda. Bostadsbyggandet uppskattas för mixen av hyresrätter, bostadsrätter och villatomter. Vi har ett av landets bästa företagsklimat och en stark utveckling i miljöfrågor. Vår kommun är en attraktiv del av regionen med bra bostadsområden, närhet till Göteborg som har stadsliv, vackra västkusten med hav och öar, egen vacker natur med skogar och sjöar, men också Landvetter flygplats som förutom flyg ut i världen, nu utvecklas och kommer få 10,000 nya arbetstillfällen. Härryda har bra förutsättningar som vi vill fortsätta att ta till vara på, utveckla men inte överexploatera.

Vi arbetar långsiktigt och har de människor som bor, arbetar eller besöker Härryda i fokus. Vi satsar på barnen, våra unga och äldre så samhället blir bättre för alla. Skolan tillhör de bästa i landet, men det finns utmaningar, och vi är inte nöjda innan alla lyckas. Vi har en god äldreomsorg med flera vårdformer, men vi skall alltid sätta den enskilda människan i fokus, givet de resurser som finns. Vi moderater har höga ambitioner för hur vi tillsammans med medborgare, företag och kommunen ska fortsätta att utvecklas. Vi fortsätter att ta ett ekonomiskt ansvar med fokus på kommunens kärnuppgifter vård, skola, omsorg och bostäder. Sköter vi inte vår ekonomi, så kommer vi inte heller klara något annat. Vi moderater lovar inte allt åt alla, men det vi gör ska bli bra och ha hög kvalitet.

I detta kommunala handlingsprogram berättar vi om våra viktigaste ambitioner och varför vi tycker att medborgarna ska rösta på moderaterna i kommunalvalet 2018.

/Per Vorberg

Kommunstyrelsens ordförande och valledare för moderaterna i Härryda

Härryda ska ha Sveriges bästa skolor

Barnen är framtiden och skola och utbildning är språngbrädan ut i yrkeslivet och är därför en oerhört viktig basverksamhet. Vår ambition är att ha bästa omsorgen och utbildningen som går att uppnå.

Barnomsorg – Förskola

Föräldrar i Härryda kommun ska känna sig trygga med att deras barn får barnomsorg i tid och att man kan välja mellan familjedaghem ("dagmammor") och förskola som drivs av kommunen eller någon av alla våra andra utförare. Härryda ska erbjuda trygga förskolor med ett rikt pedagogiskt innehåll som väl förbereder barnen för övergången till skolan, där alla barn blir sedda och verksamheten bedrivs i en god arbetsmiljö för barnen och personalen. För att uppnå detta krävs att förskolechefer/rektorer har de rätta förutsättningarna för att kunna planera personalresurser och kompetensutveckling. Antalet barn i grupperna och per personal är också en fråga som behöver hanteras kopplat till utbudet av antalet förskolor och deras olika förutsättningar i storlek och modernitet. Ambitionen är att minska barngruppernas storlek. Vi vill stimulera och stärka personalen för att ge dem möjlighet att själva besluta över mer.

Idag arbetar Härryda med pedagogiska områden där Mölnlycke är en del, Landvetter – Härryda – Eskilsby är en annan, och Hindås – Rävlanda – Hällingsjö är den tredje. Det har säkert sina fördelar, men vi ser att medborgarperspektivet tappas bort vilket kan få som konsekvens att de små barnen flyttas runt i kommunen istället för att få gå i t.ex. förskola nära där man bor.

Vi arbetar för att...

... antalet barn per grupp och per personal ska anpassas så att tryggheten och kvaliteten ökar för barnen.

... satsa på fler familjedaghem ("dagmammor"), då vi tycker det är viktigt att tillgodose föräldrarnas önskemål om vilken omsorgsform de önskar för sina barn.

... förskoleplatsbehovet skall om möjligt lösas i hemorten framför inom pedagogiska områden. I första hand ska föräldrars önskemål om plats för sina barn tillgodoses.

... fler olika utförare i kommunen, och personal som vill driva förskolor på intraprenad* ska stöttas. (*Intraprenad förekommer i offentlig sektor och innebär att personalen på t ex en kommunal enhet driver sin verksamhet som om det vore ett eget företag. Till skillnad från entreprenader är det fortfarande en kommunalt ägd och driven verksamhet med personal som fortfarande är anställd av kommunen. En intraprenad kan beskrivas som en resultatenheter med utökade befogenheter samt utökat ansvar för verksamhet, ekonomi och personal. Den kan startas antingen av en personalgrupp eller om förvaltningens eget anbud vinner vid en upphandling. Intraprenadens verksamhet styrs genom en överenskommelse mellan beställare eller förvaltningsledning och intraprenad. Kravspecifikationen som ligger till grund för överenskommelsen styr verksamhetens art, omfattning och ansvarsområde.)

Grundskolan

I Härrydas skolor har vi generellt sett goda resultat, men med en viss variation. Att inte alla elever ges samma möjligheter kan inte accepteras, utan vi måste erbjuda samma goda kvalitet på undervisningen i hela kommunen. Andelen behöriga lärare i kommunen är högt jämfört med riksgenomsnittet, men ambitionen är att den ska bli ännu högre. Rektorer som är ansvariga för sin skola ska ha rättigheter, skyldigheter, möjligheter och ekonomiska resurser att utveckla sin skola utifrån sitt elevunderlag. Alla elever ska ha möjlighet att utvecklas utifrån sin förmåga, både de i behov av särskilt stöd och de som är högpresterande eller särbegåvade utifrån skollagens intentioner.

Vi vill stärka grundskolan genom att ge rektorerna de rätta förutsättningarna för att kunna ta ansvaret att se till att alla elever får det stöd de behöver. Vi politiker som ansvariga huvudmän måste också komma närmare de enskilda skolorna och förstå vad som krävs för att respektive skola ska klara av sitt uppdrag. Som ytterst ansvariga är det vår uppgift att se till att det finns rätt resurser och kompetens som används på rätt sätt för att alla elever ska nå sin fulla potential. Lärare och andra professioner ska arbeta med just det de är till för. En minskad administrationsbörda ger våra duktiga pedagoger mer utrymme för kärnverksamhet, d.v.s. undervisning. Det kan innebära att fler yrkeskategorier behövs i skolan. Fortsatta satsningar på speciallärare är viktigt. Detta för att kunna möta de elever som har behovet.

En centralisering på riksnivå av arbetet med de centrala proven är ett sätt av flera som skulle kunna avlasta våra lärare. Mindre klasser eller annan organisation i de lägre årskurserna och fler speciallärare är andra sätt att förbättra kvaliteten i våra kommunala skolor. För att minska administrationsbördan ytterligare

krävs en kontinuerlig dialog med lärarfacken och skollidarna. Vi kan bara förändra om vi gör det tillsammans med alla som arbetar inom skolan.

Våra grundskolor är idag överfulla och det finns brister i lokaler. Bl.a. saknas det i många skolor de där extra utrymmena för elever som behöver en lugnare miljö ibland. Vi behöver bygga nya moderna skolor med rätt kapacitet och organisation, samtidigt som vi måste se till att det finns nödvändiga lokaler på våra befintliga skolor. Vi ser gärna att en internationell skola etablerar sig i kommunen, och välkomnar andra utförare och intraprenader.

Våra elever ska känna sig trygga i skolan och föräldrarna ska inte behöva oroa sig för barnen i eller på väg till och från skolan. Rektorererna måste vidta de åtgärder som krävs för en god arbetsmiljö för elever och personal. Fritidsverksamheten ska komplettera skolan och kunna ge ytterligare olika former av stöd till de barn som behöver det. Personalens kompetens är avgörande, och därför är kompetensutvecklingen viktig att satsa på. Vi kommer fortsätta arbeta för att stärka skolan, och **huvuduppdraget är kunskap och lärande.**

Vi arbetar för att...

... ta ett större ansvar för att se till att det finns tillräckligt med resurser samt att de används på ett sätt som gynnar kunskapsutvecklingen hos alla barn i skolan, oavsett om de behöver stöd, är högrepresterande eller särbegåvade.

... stärka rektorernas och pedagogernas roller.

... onödig administration och arbetsuppgifter som belastar huvuduppdraget ska minskas. Bl.a. med hjälp av ökad digitalisering.

... skolans huvuduppdrag ska vara kunskap och lärande.

... bygga eller be någon annan uppföra nya attraktiva skolor som har rätt anpassad storlek och organisation för att kunna leva upp till skolans huvuduppgift.

... en internationell skola etablerar sig i kommunen, och vi välkomnar andra utförare och intraprenader.

... skapa förutsättningar för fler pedagoger, speciallärare och annan personal i förskolan, grundskolan och gymnasiet.

... införa en nollvision för underkända i skolan.

... tidigt samarbete mellan skola och socialtjänst för att ge förutsättningar för alla elever att fullfölja sin skolgång.

Trygghet i skolan

I Härrydas skolor skall alla känna sig trygga. Skolan skall vara en plats där alla elever syns och bemöts med respekt av personal och av andra elever, likväl som pedagoger och annan personal skall respekteras av eleverna och varandra. I stor utsträckning är det så i våra skolor idag, men det sker för många incidenter där elever eller personal drabbas eller skadas. Alla elever måste förstå att all personal i skolan finns där för att ge de bästa förutsättningar för framtiden – personalen finns där för deras skull. Vi kan och ska aldrig acceptera att någon elev förstör för någon annan. Vi har elever i skolan som med fel förutsättningar skapar otrygghet och oro runt omkring sig. Det är inte bra för de elever som drabbas, och inte heller för eleven själv. Rektorerna måste vidta de åtgärder som krävs för en god arbetsmiljö för elever och personal.

Vi arbetar för att...

... återinföra skolvaktmästare på skolorna.

... satsa på elevhälsan, för att förebygga psykisk ohälsa.

... aktivt motarbeta mobbing.

... ge ökade befogenheter för lärare och skolpersonal för att kunna skapa en god skolmiljö.

... få en nolltolerans mot brott och tillbud i skolan.

... genom tidiga samarbeten mellan skola och socialtjänst säkerställa korrekta åtgärder och uppföljning.

... bygga och renovera skolmiljöer på ett sätt som gör dem attraktiva och välkomnande.

Mixen av utbildning, kultur och fritid gör Härryda ännu bättre

Härrydas skolor ska inte bara vara topprankade jämfört med alla andra i Sverige. De barn som behöver högre tempo i sin skolgång för att upprätthålla intresset ska också få möjligheten till utveckling på sina villkor. Med den samhällsutveckling vi har, så blir teknik och programmering allt viktigare. Att fortsätta och vidareutveckla digitalisering och teknik som del av utbildningen tycker vi är viktigt. Vi vill därför att en arbetsgrupp skapas med politiker, tjänstemän och pedagoger för att få in grundkunskaperna som naturliga inslag redan i förskola och grundskola. Studie- och yrkesvägledare (SYV) i Härryda måste ha god kännedom om teknikutvecklingen och förutsättningarna hos företagen, för att kunna ge rätt råd till elever.

Vår kulturskola håller hög kvalitet och är mycket uppskattad, och den ska fortsätta vara det. Möjligheterna till den kreativitet som kulturskolan ger, når många men inte alla. För att nå fler ser vi gärna att den kommunala verksamheten kompletteras med andra utförare. Och för alla dom som vill och kan vara kreativa men som mer gillar teknik, vill vi starta en teknikskola. Gärna i samarbete med andra.

Det kända sambandet mellan ett fysiskt aktivt liv, bra skolresultat och god hälsa ligger till grund för våra fortsatta satsningar på ett aktivt föreningsliv. Vi har bl.a. satsat på förutsättningar för fotboll, innebandy, ridning, orientering, cykling, boule och löpning. Nu kommer också gymnastik, trampolin, ishockey och konståkning. Framöver har vi handboll, racketsporter och förhoppningsvis rodd och simning. Detta är några exempel. Vi kan inte ge alla allt på en gång, men vi satsar på möjligheten till ett aktivt liv för alla. Vi måste dock ansvarsfullt göra investeringarna vid rätt tillfälle och när ekonomin tillåter.

Vi är övertygade om att vår kunskapsatsning, en livaktig kultur- och teknikskola, tillsammans med förutsättningar för ett fysiskt aktivt liv, kommer att vara en väldigt lyckosam kombination.

Vi arbetar för att...

... utmana de elever som vill gå fortare fram i sitt skolarbete.

... säkerställa att alla elever kan få god utbildning i programmering.

... kvalitetssäkra studie- och yrkesvägledningen (SYV).

... få in fler utförare i musik- och kulturskolan.

... införa en kommunal teknikskola.

... fortsätta satsa på föreningslivets olika delar med anläggningar och annat stöd.

Gymnasieskolan

Antalet elever som söker till gymnasiet kommer öka i vår kommun. Hulebäck har länge varit ett populärt gymnasium med ett fantastiskt personalengagemang. Vi vill att det ska vara så, och därför är det viktigt att antalet elever och programutbud anpassas så att Hulebäck kan fortsätta vara eftertraktat, ha en god arbetsmiljö för elever och personal, samt ge eleverna goda kunskaper för fortsatta studier eller arbete. Samarbetet med näringslivet ska utvecklas genom en vidareutveckling av bl.a. programråd och studie- och yrkesvägledning (SYV). Vi tycker också att gymnasiet skall satsa på Ung företagsamhet (UF).

Med befolkningsökningen generellt i Härryda och ökande elevantal till gymnasiet framöver, ser vi behov av att planera för ytterligare en gymnasieskola. Vi ser gärna att det kommer en annan utförare, och att någon av gymnasieskolorna satsar mycket på teknik.

Vi arbetar för att...

... utveckla Hulebäcksgymnasiet till att vara fortsatt populärt med goda kunskapsresultat.

... samarbetet med näringslivet ska utvecklas genom en vidareutveckling av bl.a. programråd och studie- och yrkesvägledning (SYV).

... planera för ytterligare en gymnasieskola i kommunen.

... någon av gymnasieskolorna satsar mycket på teknik.

Härryda ska ha omsorg som präglas av valfrihet och hög kvalitet

Omsorgen om de äldre

I Härryda har vi en bra kommunal omsorg och ett par olika utförare inom hemtjänst. Men möjligheten för äldre att välja är starkt begränsad. Vi vill utveckla valfriheten, och t.ex. tillsammans med våra grannkommuner ta fram gemensamma kriterier för utförare inom hemtjänst. När kommunen behöver bygga ut omsorgen och annan service, ser vi helst att kommunens verksamhet kompletteras med andra utförare och fastighetsägare i första hand. Detta skapar bättre förutsättningar för ett större utbud och variation med valfrihet. Vi är också positiva till att komplettera den kommunala omsorgen med "vård och omsorgsboenden"/äldreboenden (ibland kallat SÄBO – särskilt boende) med andra utförare och intraprenader. Detta tror vi är positivt både för de boende och för de som arbetar inom äldreomsorgen. För oss handlar valfrihet om att olika utförare "tävlar" om vem som har bäst kvalitet och nöjdast brukare/boende. Alla utförare får samma ersättning vare sig det är kommunen eller någon annan som utför/tillhandahåller servicen. Vi vill tillsammans med Alliansen i Härryda undersöka hur vi kan utveckla måltider och trivsel för våra äldre som bor på något av kommunens boenden. För att öka självständigheten, friheten och tryggheten vill vi att man arbetar mycket mer med digitalisering och använder teknik för att sköta sådant som tar personella resurser till saker som inte ger ett värde för medborgarna.

Vi arbetar för att...

- ... vara fortsatt konkurrenskraftiga när det gäller vård- och omsorg.
- ... det ska finnas alternativa leverantörer av omsorgstjänster.
- ... uppmuntra intraprenader inom omsorgen.
- ... fler vårdgivare ska etablera sig i kommunen.
- ... utöka LOV (Lag om valfrihetssystem) i kommunen. Gärna med gemensamma kriterier inom Göteborgsregionen.

- ... ha mer personal i äldrevården som ger kvalitativ tid åt brukarna.
- ... fler trygghetsboenden och konceptboenden ska byggas i kommunen.
- ... digitalisera för att frigöra resurser för kärnverksamheten.
- ... kontinuerligt kompetensutveckla vård- och omsorgspersonal.
- ... det ska vara transparent hur kvalitet i omsorgen mäts.
- ... utveckla måltiderna och trivseln för de som bor i våra boenden.

Svar till pensionärsorganisationerna PRO OCH SPF

Under våren 2018 fick vi frågor i form av en enkät från PRO och SPF kring för dem viktiga områden. Härryda kommun har fler än 6000 pensionärer över 65 år som motsvarar **21,8 %** av väljarkåren. PRO har drygt 1000 medlemmar i fyra föreningar och SPF nästan 1000 i SPF Vintergäcken och SPF Björken.

Frågorna är viktiga och speglar flera av de saker som vi måste arbeta med. För att ge alla samma möjlighet att läsa och se vad vi Moderater tycker så redogör vi här för våra svar.

- - - Svar till PRO och SPF 2018-01-31 - - -

Vi uppskattar att få ge Moderaternas synpunkter på frågor som rör våra äldres väl och ve.

Frågorna ni ställer är dock komplexa och vi kan därför inte ge korta, enkla, entydiga svar. Åtgärder inom ett område leder inte sällan till konsekvenser på ett annat håll, så det är viktigt att se helheten.

De flesta frågeställningarna kan också gälla personer yngre än 65. Vi har dock besvarat frågorna ur ett äldreperspektiv (65+).

Moderaterna kommer gärna till SPF resp. PRO för att samtala kring dessa och andra frågor som rör äldre. Hör av er till Kersti Lagergren, kersti.lagergren@politiker.harryda.se om ni vill träffa oss, eller om ni har andra frågor.

1) Vad är ert partis uppfattning gällande olika former av äldreboende i kommunen? (Här skulle vi kryssat för *Bra*, *Ganska bra*, *Otillräckligt* eller *Vet ej*)

Trygghetsboende (THB)

Ej biståndsbedömt. Finns idag inte i HK.

Moderaterna vill att det byggs THB. Redan i Alliansens budget som antogs nov 2016 fick förvaltningen ett uppdrag att ”aktivt i planprocessen och genom markanvisning möjliggöra att THB byggs inom HK”.

Bostäder med god tillgänglighet (BGT)

Biståndsbedömt. Finns idag i Mölnlycke och Landvetter och byggs i Hindås (Roskullen).

När Hindås BGT står klart, anser Moderaterna att vi har tillräckligt antal BGT-lägenheter tills vidare. *(red. Anm. Sedan svaret skickats in har det visat sig att efterfrågan på BGT inte är så stor varför vi tillsammans med Alliansen drivit på för att omvandla Hindås BGT till ett trygghetsboende)*

Särskilt boende (SÄBO) ("Vård- och omsorgsboende" föredrar vi som namn, eftersom det bättre beskriver boendeformen) Somatisk

Biståndsbedömt. Finns idag i Rävlanda, Landvetter och i Mölnlycke.

Särskilt boende (SÄBO) ("Vård- och omsorgsboende") Demens

Biståndsbedömt. Finns idag på Björkelid i Rävlanda, Östra Bygården i Landvetter, samt Ekdalagården och Säterigården i Mölnlycke.

Generellt om SÄBO: Årskostnad ca 700,000:-/plats *(red anm. årskostnaden ligger på ca 800,000:-/plats)*. På SÄBO ska man bo om man har ett uttalat vårdbehov, anser moderaterna. Ur en ekonomisk synvinkel – för att använda medborgarnas skattepengar på rätt sätt - är det viktigt att vi har det antal platser som det finns behov av och att bedömt framtida behov finns med i planer/budget. Det är också viktigt att kunna använda platserna flexibelt, eftersom det i perioder behövs mest somatiska platser och ibland många platser för dementa.

I nuläget behövs fler platser och vi är angelägna om att det nya boendet på Säteriet, som ska drivas av en extern utförare, byggs så snart det bara går.

Kommunens egna boenden fungerar generellt sett bra, men nu ser vi fram emot att få det första Vård- och Omsorgsboendet som drivs av en annan utförare, eftersom vi tror att konkurrens och alternativa idéer främjar en positiv utveckling.

Vi välkomnar också att Wallenstam planerar att bygga ett antal lägenheter för äldres skiftande behov i Mölnlycke fabriker.

Korttidsboende

Biståndsbedömt. Ekdalagården (demens) och Hönekulla gård (somatisk) har korttidsplatser, men även övriga äldreboenden i kommunen kan erbjuda korttidsplats.

Det är viktigt att kunna använda platserna flexibelt, eftersom det i perioder behövs fler, ibland färre korttidsplatser.

Hospice

Moderaterna anser att hospice är en värdefull vårdform i livets slutskede, i de fall kommunen inte har egen kompetens och utrustning för att hjälpa och lindra vid livets slut, eller om det inte finns lämplig plats (lugn) i något av kommunens egna boenden. Kommunen är dock för liten i storlek för att ha ett eget hospice och vi ser därför hellre att man köper platser vid behov. Vi välkomnar Wallenstams planer på att bygga några platser med inriktning hospice.

Mot bakgrund av ovanstående svar vad avser ni göra under mandatperioden?

Generellt om bostäder för äldre:

Varje år tar HK fram befolkningsstatistik och prognoser för alla åldersgrupper och kommundelar. Med detta, plus tidigare erfarenheter, har vi politiker ett ganska tillförlitligt underlag för att fatta beslut om när/var/vilken typ av bostäder som vi vill ska byggas de närmaste åren.

Nybyggda bostäder måste enligt Plan- och Bygglagen ha god tillgänglighet.

Moderaterna vill ha en blandning av kommunalt drivna och privat drivna projekt, eftersom vi tror det främjar kvalitet och bidrar till en mångfald som våra innevånare vill ha, eftersom man har olika önskemål, behov och ekonomiska resurser.

2) Vad är ert partis uppfattning angående bilaga 1 "Riktlinjer för biståndsinsatser vid Härryda kommun". Behöver de revideras?

Sid 15 översta stycket i riktlinjerna Hospice kan beviljas i undantagsfall. Vi vill att formuleringen förtydligas så att Hospice alltid skall kunna fås på begäran. Vad är ert partis uppfattning i denna fråga?

Riktlinjer för biståndsinsatser

Riktlinjerna ska ses över i vår och förslag på förändringar kommer politiken att ta ställning till när de presenteras.

Hospice ska vara förbehållet dem som kräver speciellt omhändertagande vid livets slut

– när det krävs kompetens eller utrustning som inte finns inom den egna organisationen. Det ska inte kunna fås på begäran.

Moderaterna anser att kompetensutveckling för personal är viktigt och ska uppmuntras. All personal inom äldreomsorgen ska ha den kompetens som krävs för att kunna göra ett bra arbete med gott bemötande, som gör att de äldre känner sig trygga och nöjda med de insatser som ges. Detta är naturligtvis speciellt viktigt för personal som tar hand om äldre vid livets slut.

3) Hur ställer ni er till att 90+ får rätt till särskilt boende utan biståndsbedömning?

SÄBO 90+ Nej, vi anser inte att man per automatik ska kunna få en plats på SÄBO när man fyllt 90 år. (red.anm. Det är idag inte tillåtet enligt socialtjänstlagen SoL, då en plats på särskilt boende skall föregås av en biståndsbedömning) Däremot är det viktigt att man vid biståndsbedömningen verkligen har en samsyn kring hur man bedömer, samt att man tar hänsyn till upplevd oro mm, som framgår av riktlinjerna. Se också Generellt om SÄBO ovan.

Generellt om boenden för äldre:

Moderaterna arbetar sedan tidigare för att få fler boendeformer att välja mellan när man blir äldre och vi kommer att fortsätta arbeta för det;

Uppdrag i 2016 års budget om THB.

Uppdrag i 2017 års budget om "Direktanvisning konceptbyggnation "BonTop" inom

ramen för detaljplan Idrottsvägen”. Denna boendeform riktar sig främst till äldre och bygger på Bo-Aktiv-konceptet.

Vi välkomnar som sagt Wallenstams planer på att inom kommande Mölnlycke fabriker bygga så det finns möjlighet att flytta inom området till en mer anpassad lägenhet när man blir äldre (förhoppningsvis kan man med deras koncept bo kvar till livets slut).

Vi välkomnar även andra aktörer som har intresse av att bygga med fokus på äldre – inte minst om man vill göra det i någon av kommunens andra tätorter.

Generellt om äldreomsorg

Moderaterna vill kunna erbjuda fler externa utförare även inom hemtjänsten.

Vi vill gärna framhäva möjligheten att själv köpa servicetjänster med RUT-avdrag (*red.anm. nuvarande regering S+MP har minskat möjligheterna för RUT-avdrag för vissa tjänster*). Det finns idag firmor som erbjuder städ och annan service i hemmet, trädgårdsskötsel, matlagning i hemmet mm.

4) Se bilaga 2 Avgifter för omsorgs- och serviceinsatser. Pensionärs-organisationerna har i sina Synpunkter till budget 2018–2022 föreslagit att maxtaxan inte höjs de kommande två åren. Vad är ert partis ståndpunkt gällande avgifter inom äldreomsorgen?

Avgifter inom äldreomsorgen

Moderaterna anser att avgifterna bör ligga så nära rikssnittet som möjligt och ser därför fram emot den översyn av avgifterna som förvaltningen ska göra i vår.

5) Vad är ert partis uppfattning gällande larmavgifter? Se bilaga 2. I Göteborg är avgiften 101 kr och i Härryda 231 kr för 2018.

Larmavgifter

Larm är viktigt ur förebyggande syfte och ur ett trygghetsperspektiv och priset ska inte göra att man inte anser sig ha råd. Förvaltningen tittar även på denna avgift. Däremot är jämförelsen med larmavgiften i Göteborg inte rättvisande, eftersom de har en avgift för varje uttryckning. Det gäller att jämföra äpplen med äpplen.

6) Frågan om kontinuitet i Hemtjänsten är viktig för oss. Hur många olika personer från hemtjänsten anser ert parti att en hemtjänsttagare orkar med att besökas av under 14 dagar?   Antal.....

Kontinuitet i hemtjänsten

Moderaterna vill ha större kontinuitet i hemtjänsten och förvaltningen har i uppdrag att minska antalet "hemtjänstare", framför allt för de som har många besök per dygn.

7) Vilka äldre frågor vill ert parti prioritera och driva under mandatperioden?

Äldre frågor vi vill driva nästa mandatperiod:

Boendefrågor – THB t.ex.

Fler externa utförare inom hemtjänsten.

Mat för äldre, framför allt för de med hemtjänst som inte själva handlar och lagar mat. Många är nöjda med matsituationen, men inte alla. Bra kan bli bättre.

God kvalitet och nöjda medborgare är ledstjärnan.

2018-01-31

för Moderaterna

Kersti Lagergren och Per Vorberg

- - - SLUT Svar till PRO och SPF 2018-01-31 - - -

Härryda ska ha Sveriges bästa näringsliv och alla skall ha ett jobb att gå till

Ett välfungerande näringsliv med företag som växer, går bra och utvecklas är viktigt. Det är grunden för välfärden, ger arbeten och skapar skatteintäkter för vård, skola och omsorg. Därför fortsätter vi arbeta för att få Sveriges bästa näringslivsklimat. (Vi blev rankade som fyra i Sverige, bakom tre Stockholmskommuner i Svenskt Näringslivs företagsklimatsranking 2017. Så högt har aldrig en västsvensk kommun rankats tidigare)

Tillsammans med näringslivet och tjänstemän i kommunen ska vi utveckla vår service till företag och medborgare. Vi arbetar för fler utförare som kan erbjuda vård, skola och omsorg. I vår samhällsutveckling möjliggör vi för innovativa företag att kunna få leverera smarta och hållbara lösningar inom allt från transporter och IT till byggteknik och ekosystemtjänster.

Vi ska ta fram mer verksamhetsmark då det finns en stor efterfrågan och behov av att få etablera sig i Härryda kommun.

Att alla anstränger sig och kommer i arbete med egen försörjning, är den bästa vägen till egen bostad, integration och självständighet. För detta har vi "Härryda framtid"* som hjälper till att fylla företagets behov av kompetens samtidigt som vi ska få Sveriges lägsta arbetslöshet.

* Härryda framtid – Kommunal samordning av ekonomiskt bistånd, socialtjänsten, vuxenutbildningen, SFI, arbetsförmedlingen och näringslivet för att få alla i arbete och egen försörjning. Vi kallar det "Härryda framtid", med inspiration av Solnamodellen.

Kommunen är en serviceorganisation för företagandet

Vi arbetar för att...

... näringslivet (och medborgare) skall ges bra bemötande från hela förvaltningen, genom fokus på kommunens service och attityd.

... införande av företagslots. "En väg in" till kommunens handläggare.

... snabbare på handläggningstider och utveckla digitaliseringen.

... utveckla upphandlingen så att även småföretag kan komma ifråga.

... transparens i handläggning av ärenden.

Härryda kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare

Vi arbetar för att...

- ... ledarskapsprogram blir obligatoriska för kommunens chefer.
- ... utveckling av friskvårdsbidraget.

Kommunal mark för företagande

Vi arbetar för att...

- ... tillgängliggöra (detaljplanelägga) mer mark för företagsetableringar.
- ... möjliggöra fler verksamhetsytor utmed riksväg 40.
- ... ha aktiv markinköpspolitik.
- ... möjliggöra etablering av företagshotell.
- ... fler verksamhetslokaler i centrummiljöer.

Samverkan mellan näringsliv, kommunala verksamheter och skola

Vi arbetar för att...

- ... bidra till kompetensförsörjning till företagen t.ex. "Härryda framtid"*. (**Härryda framtid – Kommunal samordning av ekonomiskt bistånd, socialtjänsten, vuxenutbildningen, SFI, arbetsförmedlingen och näringslivet för att få alla i arbete och egen försörjning. Vi kallar det "Härryda framtid", med inspiration av Solnamodellen.*)
- ... mer Ung Företagsamhet i skolan.
- ... utveckla samarbetet mellan utbildning och näringsliv, erbjuda sommarjobb och praktik.
- ... stärka samarbetet med nyföretagarcentrum
- ... införa enkla jobb för snabb integration.
- ... delta och arrangera jobbmässor, som t.ex. Opportunity Day - **Ett initiativ för att vända utmaningar till möjligheter genom att få människor, företag och myndigheter att mötas och skapa ett forum för att lyfta alla vinster med en fungerande integration.*

Härryda ska ha boenden för alla och en infrastruktur som fungerar väl

Härryda Kommun ligger i Sveriges starkaste tillväxtregion. Näringslivet har svårt att hitta rätt kompetens, ungdomar söker egen bostad för att kunna flytta hemifrån och många nyanlända har kommit också till vår kommun. Detta är några anledningar till att fler bostäder behöver byggas, i hela vår kommun. I Göteborgsregionen står ca 340 000 personer i kö för en bostad. I vår egen kommunala bostadskö står 2 543 personer i tomtkön och 1 948 i kö för lägenhet per den 3 maj 2018. Vi vet att allt fler ”äldre” vill sälja sina hus och byta till annat bekvämare boende, och många barnfamiljer söker möjlighet att bygga eller bo i villa med en egen liten trädgård. Samtidigt har vi väldigt höga produktionspriser som gör att det inte går att producera billiga boenden, och den socialdemokratiskt ledda regeringens politik gör det ännu svårare för människor att komma in på bostadsmarknaden.

Vi moderater vill göra det enklare att bo, bygga, leva och transportera sig i Härryda kommun. Därför har vi tagit några steg i utvecklingen av samhällsbygget. Vi har infört möjlighet att bygga nytt med förhandsbesked, infört byggherredrivna detaljplaner (som enligt utvärdering går snabbare än traditionell), börjat direktanvisa mark (spar tid), infört dialog med medborgarna i början av planarbeten.

Till detta kompletterar vi med att införa ett team som tids- och kostnadseffektivt skall se till att vi kan hålla de löften som getts medborgare om planer och byggnationer av förvaltning och politik. I Härryda bygger vi blandat med hyres- och bostadsrätter, och vi vill komplettera med ägarlägenheter och fler tomter för de som vill bygga hus.

När vi utvecklar våra orter så är det viktigt och titta på varje områdes unika förutsättningar, alla miljöer passar inte för all typ av byggnation. Att ta vara på det gröna och trivsamma, men att samtidigt skapa förutsättningar för nödvändig utveckling är ibland en balansgång. Därför är dialogen med markägare och medborgare i mycket tidiga skeden väldigt viktig.

Effektiv plan- och byggprocess

Vi arbetar för att...

... möjliggöra för privata aktörer att själva stå för en stor del av plan- och byggprocesserna.

... tillåta mer byggnation via förhandsbesked.

... komplettera med fler byggherredrivna detaljplaner.

... få ökat byggande, fler bostäder genom privata entreprenörer.

... kommunen aldrig ska vara ett hinder för bostadsbyggande, men kommunen leder arbetet.

... kommunen inför fullständig digitaliserad bygglovsprocess.

... hantering av bullret från R40 genom Landvetter och andra ställen.

Bostäder med olika upplåtelseformer

Vi arbetar för att...

... byggande av ägarlägenheter skall komma till.

... olika boendeformer, förtätning med utgångspunkt för platsens förutsättningar.

Infrastruktur

Vi arbetar för att...

... pendeltåg på nya järnvägen till flygplatsen.

... förbättra kollektivtrafiken på kommunens villkor.

... planera för ytterligare fler av-/påfarter till RV40 (vid Mölnlycke först).

... mobilitetsplan där vi tar hänsyn till att alla trafikslag behövs.

... utbyggnaden av bredband skall nå 100%.

... införandet av autonoma fordon för lokaltrafik.

... säkerställa att vi har en säker och långsiktig plan och hantering av vattenförsörjning.

... schaktmassor skall hanteras på ett sätt så det ger nytta.

Utveckling av befintliga tätorter

Vi arbetar för att...

- ... införa nya bostadsområden i den nya översiktsplanen.
- ... förtätning av de östra orterna, men på respektive ords förutsättningar.
- ... visionsarbete i alla tätorter.

Landvetter södra ett nytt samhälle med pendeltågstation på nya järnvägen till Landvetter flygplats.

Liksom att Mölnlycke en gång var det stora utvecklingsområdet i kommunen, som följdes av Landvetter samhälle, så har kommunen utsett nästa stora långsiktiga område i det vi kallar Landvetter södra. Idéen om Landvetter södra bygger på insikten om att det nu finns en unik möjlighet att möta framtidens behov och bygga ett hållbart samhälle från grunden. Området ligger geografisk längs den nya järnvägen till flygplatsen söder om Landvetter/Backa, öster om Finnsjöns naturreservat och väster om Björrod.

Området är ca.850 hektar och efter att de senaste åren köpt in mark för ca.80 miljoner, äger nu kommunen ca.800 hektar i området. Det är alltså Landvetter södra som är kommunens stora markreserv. Området kommer täcka sina egna kostnader och inte ta från de andra orterna som en del påstår.

Landvetter södra kan bli just det som Sverige behöver, en helt ny innovations och testarena för hållbart samhällsbygge. Det som talar för det, förutom det stora intresset från forskare, byggare och andra företag inom energi, transport och IT m.fl. är de mål som kommunfullmäktige har beslutat om. Landvetter södra skall vara Modernt – Internationellt – Innovativt och framför allt Mänskligt.

Landvetter södra ligger mitt i Sveriges tredje största resandestråk, Göteborg – Borås och vi har en unik möjlighet att bygga bostäder för oss som redan bor i kommunen och bidrar till att lösa bostadsbristen regionalt och nationellt. I Göteborgsregionen står idag ca. 340 000 personer i kö till en bostad. Vi har också många innovativa företag i Västsverige som behöver testa i verkligheten. T.ex.

skulle vi kunna besluta att Landvetter södra skall byggas för el- och autonoma(självkörande)fordon från början.

Vi står bakom kommunens beslut och driver på för att det skall bli det fullmäktige har beslutat. Modernt – Internationellt – Innovativt – Mänskligt.
Läs mer på landvettersodra.se

Landvetter södra (LSÖ)– vår helt nya hållbara stad

Vi arbetar för att...

... pendeltågsstation skall finnas samtidigt som första pendeltåget går till flygplatsen.

... ge utbildning och näringsliv centralt läge i Landvetter Södra.

... satsa på en "Chalmers- RISE-nod" om hållbart byggande i LSÖ.

... pendeltågstrafik mellan Göteborg och Borås.

... tillsammans med Landvetter Södra utvecklings AB (LSUAB) göra staden till en destination för hållbart samhällsbyggande.

... staden skall ha kulturhus, sim-, is- och sporthallar och mycket annat för att göra det attraktivt att bo, besöka och vara i staden.

... det skall vara enkelt att ta sig till och från LSÖ från övriga kommunen.

... centrala stråk för trafiken som ger ett bra flöde.

Härryda ska ha goda möjligheter till kultur- och fritidsaktiviteter

En meningsfull aktiv fritid bidrar till en förbättrad hälsa och en ökad livskvalitet för våra kommuninvånare. Kommunen ska ta till vara och stimulera föreningsinitiativ, underlätta genom anläggnings- och aktivitetsstöd till både unga och

äldre samt se till att kommunala lokaler nyttjas optimalt. Investeringar i anläggningar ska göras så att fullmått för olika sporter uppnås i största möjliga utsträckning. Det kända sambandet mellan ett fysiskt aktivt liv, bra skolresultat och god hälsa ligger till grund för våra fortsatta satsningar på aktivt föreningsliv. Vi har bl.a. satsat på förutsättningar för fotboll, innebandy, ridning, orientering, cykling, boule och löpning. Nu kommer också gymnastik, trampolin, ishockey och konståkning. Framöver har vi handboll, racketsporter och förhoppningsvis rodd och simning. Detta är några exempel. Vi kan inte ge alla allt på en gång, men vi satsar på aktivt liv för alla. Men vi måste ansvarsfullt göra investeringarna vid rätt tillfälle och när ekonomin tillåter.

Vi är övertygade om att vår kunskapssatsning, en livaktig kultur- och tekniskola tillsammans med förutsättningar för ett fysiskt aktivt liv kommer vara en väldigt lyckosam kombination.

Vi värnar om det kommunala kulturutbudet, inklusive bibliotek i alla kommundelar. En ökad efterfrågan på kulturskolans verksamhet ska mötas med ökade resurser och nya sätt att organisera undervisningen. Exempelvis kan man ta till vara på lokala kunskaper och förmågor inom kultur. Och för de som är mer intresserade av teknik vill vi starta teknikskola, gärna i samverkan med andra.

Sång, musik, teater, dans, bild och teknik ger människor ytterligare sätt att mötas och utveckla tolerans och förståelse för varandra.

Vi arbetar för att...

... göra en kulturkartläggning för att se hur kulturutbudet upplevs.

... stimulera kulturföretag att etablera sig i kommunen.

... utveckla kollektivtrafiken i hela kommunen som ger tillgänglighet till kultur, teknik och föreningsliv.

... vid byggherredrivna detaljplaner ska kommunen informera om behovet av kultur och fritidslokaler.

... anlägga en simhall i Landvetter Södra – integrerat med ishall och kanske annan fritids- eller kulturverksamhet.

... musikskola för unga, alla ska få möjlighet.

... se fler utförare inom kulturskolan.

... sänka kulturskoleavgiften.

... se över aktivitetsbidragen och allt annat stöd till föreningarna.

... ha en långsiktig planering av hallar och planer, och transparens i var anläggningar planeras att byggas.

... bygga/dra separata ridspår vid strategiska platser bredvid gång- och cykelvägar.

... gynna lokala konstnärer, tex kulturcheck i stället för gåva.

... ha ett "kulturhus" i Landvetter Södra.

I Härryda ska alla känna sig trygga, i hemmet, skolan och på gator och torg.

Trygghet är oerhört viktigt i människors liv. Alla människor i Härryda kommun ska känna sig trygga, både utomhus och inomhus. Som individer har vi behov av fysisk trygghet, men även social och ekonomisk trygghet. Alla våra äldre, unga, ja alla skall känna sig trygga så behöver vi stärka den polisiära närvaron i kommunen, utveckla arbetet med våra väktare och vid behov köpa in ordningsvakter som vi gjort tidigare. Vi måste se över hur tryggheten upplevs på våra allmänna platser så att ingen ska behöva känna sig rädd för att vistas i utemiljön. Vi vill sätta upp kameror i det offentliga rummet, liksom runt och i våra kommunala fastigheter. Kamerorna är till för att kunna lösa brott och förhoppningsvis kunna förebygga en del. Det bästa förebyggande trygghetsarbetet är att kriminella sitter inlåsta.

Vi arbetar aktivt för att förebygga våld i nära relationer. Ingen ska behöva leva med våld i nära relationer, varken barn eller vuxna. Våld i nära relationer är ett folkhälsoproblem och där kan samhället göra betydligt mer än vad som görs idag.

Som arbetsgivare skall vi föregå med gott exempel och aktivt arbeta med förebyggande arbetet mot ostraffbar vuxenmobbing. Vuxna människor skall vara

förebilder för barn och unga.

Trygghet

Vi arbetar för att...

... aktivt förebygga våld i nära relationer.

... kartlägga otrygga platser och förändra dessa genom t.ex. belysning och grönytor.

... sätta upp övervakningskameror på offentliga platser, i och runt kommunala fastigheter och skolor.

... påverka länsstyrelsen till en positiv syn på privata övervakningskameror.

... ha med trygghetsaspekten vid all samhällsplanering.

... ökad polisiär närvaro i kommunen.

... fortsätta utveckla arbetet med väktare och vid behov ordningsvakter.

... aktivt arbete med brottsförebyggande och trygghet i samband med byggnation.

... skola och övriga verksamheter samverkar för att förebygga utanförskap som kan leda till gängbildning m.m.

... öka digitalisering inom äldreomsorgen för att bl.a. öka tryggheten.

... utveckla arbetet med samordning av ekonomiskt bistånd, socialtjänsten, vuxenutbildningen, arbetsförmedlingen och näringslivet för att få alla i arbete och egen försörjning. Vi kallar det "Härryda framtid", med inspiration av Solnamodellen.

... ha en bostadsmarknad med fortsatt olika typer av bostäder.

Hållbara Härryda

För att fortsätta vara en bra kommun som också utvecklas behöver vi stärka vårt hållbarhetsarbete. Vårt hållbarhetsarbete skall främst byggas på tryggad tillgång till dricksvatten, elförsörjning och annan viktig infrastruktur, stimulans

av teknikutveckling, och ett effektivt arbete med Agenda2030 som leder fram till strategier för ett hållbart Härryda.

Rent vatten och trygg vattenförsörjning.

Varje dag produceras och distribueras säkert dricksvatten från kommunala vattenverk hem till större delen av de cirka 38 000 konsumenter som finns i Härryda. Dricksvattnet kommer från våra sjöar och vattendrag eller från grundvattnet. Det håller hög kvalitet, men det krävs allt större ansträngningar för att nå upp till våra högt ställda ambitioner. För att säkerställa ett säkert dricksvatten framöver måste vi minska föroreningarna till vattentäkterna och se till att vattenverken har tillräcklig och fungerande rening.

2018 har vi vattenbrist, trots att det finns tydliga politiska riktlinjer sedan flera år tillbaka. Idag ligger vattenverksamheten som del i sektorn för samhällsbyggnad som har för många verksamheter att hantera. Vi måste organisera hela samhällets vattentjänster mer effektivt och ha en modern vattenförvaltning som kan hantera och förebygga t.ex. den vattenbrist vi ser denna sommaren 2018. Vår lösning är att se över möjligheten och konsekvenser av att bolagisera Vatten och avloppsverksamheten, och kanske samla viktig infrastruktur med energi, vatten och avlopp som många andra kommuner gjort i ett bolag. Med en sådan lösning tror vi att det går att uppnå ett mycket effektivare arbete som kan trygga vår vattenförsörjning.

Vi arbetar för att...

... se över möjligheten och konsekvenser av att bolagisera Vatten och avloppsverksamheten, och kanske samla viktig infrastruktur med energi, vatten och avlopp som många andra kommuner gjort i ett bolag.

... stöd till vattentunnor för uppsamling av regnvatten, samt infokampanj om småspolande utrustning.

Fossilfri och trygg elförsörjning.

Sveriges välfärd, jobb och konkurrenskraft är beroende av att vi har en fungerande energitillförsel. Den svenska energipolitiken ska värna klimatet, säkra el till konkurrenskraftiga priser och garantera att el finns när vi behöver den. Vårt kommunala bidrag till detta blir att stimulera till fler satsningar på solceller bl.a.

Vi arbetar för att...

... solceller installeras på alla kommunala tak som renoveras eller byggs nytt, där det är rimligt (ppb 15 år).

... kommunens uppvärmning och elkonsumtion helt fossilfri 2030, inkl. Förbo och HEAB.

... fossilfri fordonspark.

Integration

Idag dröjer det åtta år innan hälften av alla nyanlända har ett arbete. Jobbklyftan mellan svenskfödda och utrikes födda har vidgats. Arbetslösheten är nästan fem gånger så hög för en person född utanför Europa som för en person född i Sverige. Integrationsproblemen är vår tids ödesfråga.

Sverige behöver en fungerande integration. Det handlar om jobb, språk och om att ställa krav. Verklig frihet och självständighet börjar med en egen inkomst. Flit ska belönas, inte bestraffas. Det måste alltid löna sig att gå från bidrag till arbete. Men Finansdepartementets Expertgrupp för studier i offentlig ekonomi har konstaterat att vissa hushåll (till exempel nyanlända) kan förlora ekonomiskt på att någon i familjen faktiskt tar ett jobb. Det måste förändras.

I Sverige talar man svenska. Språket är nyckeln till det svenska samhället – till jobb och egen försörjning. Det ger också bättre möjligheter för varje person att utöva sina demokratiska rättigheter och följa eller delta i den offentliga debatten. Därför behöver grundläggande kunskaper i svenska vara ett krav för såväl uppehållstillstånd som medborgarskap.

Varje krona som går till bidrag till den som kan jobba är en krona som hade kunnat gå till polis, skola eller sjukvård. Därför behövs fler vägar till jobb, jämte krav på kvalificering till den svenska välfärden.

Vi arbetar för att...

... införa bidragstak – så att det alltid lönar sig att gå från bidrag till arbete.

... språkkrav införs för att få permanent uppehållstillstånd och medborgarskap.

... utbildningsplikt för nyanlända som saknar grundskoleutbildning skall införas.

- ... inrätta en tvåårig yrkesskola med fokus på yrkesämnen och svenska.
- ... införa inträdesjobb, en lärlingsanställning för unga upp till 23 år utan gymnasieexamen och nyanlända, som sänker kostnaderna att anställa.
- ... tredubbla RUT-avdraget så att fler enklare jobb att växa fram.
- ... ge snabbare möjlighet till medborgarskap vid arbete och egen försörjning.
- ... full tillgång till svenska bidragssystem ska ske genom arbete, eller permanent och laglig bosättning i Sverige.

- ... bidra till kompetensförsörjning till företagen t.ex. "Härryda framtid"*. (*Härryda framtid – Kommunal samordning av ekonomiskt bistånd, socialtjänsten, vuxenutbildningen, SFI, arbetsförmedlingen och näringslivet för att få alla i arbete och egen försörjning. Vi kallar det "Härryda framtid", med inspiration av Solnamodellen.*)
- ... mer Ung Företagsamhet i skolan.
- ... utveckla samarbetet mellan utbildning och näringsliv, erbjuda sommarjobb och praktik.
- ... stärka samarbetet med nyföretagarcentrum
- ... införa enkla jobb för snabb integration.

- ... delta och arrangera jobbmässor, som t.ex. Opportunity Day - **Ett initiativ för att vända utmaningar till möjligheter genom att få människor, företag och myndigheter att mötas och skapa ett forum för att lyfta alla vinster med en fungerande integration.*

Slutligen

Kommunen ska uppfattas vara en serviceorganisation till er kommuninvånare och näringslivet. Vi moderater är drivande i frågor som ansvarstagande för ekonomin, skolan, näringslivsklimat, ökat bostadsbyggande, alla i arbete och trygghet i samhället. Detta arbete måste fortsätta, och det är vi garanterat för.

"LIKA FÖR ALLA" syftar på våra livschanser. Vi moderater tror på människans inre drivkraft att utveckla och göra bättre. Alla ska ha lika möjligheter att skapa sin lycka oavsett var man bor i kommunen liksom lika skyldigheter. Med en

satsning på framtiden får vi fortsatt råd att ta hand om dem som redan bidragit hela livet, eller som behöver extra stöd av andra anledningar.

En röst på moderaterna är en röst på visionära samhällsbyggare. Vi vågar drömma, satsa och arbeta hårt för att skapa de förutsättningar som krävs för att behålla Hälaryda fortsatt grönt, tryggt och med framtidstro.